CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZATORÓW KSZTAŁCENIA DOTYCZĄCA REALIZACJI KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH W 2020 ROKU

Dyrektor
Centrum Kształcenia Podyplomowego
Pielęgniarek i Położnych

Beata Guzak

Opracowanie: Biuro Analiz i Kształcenia Podyplomowego

WARSZAWA 2021

Spis treści

CZĘŚĆ OGÓLNA..... 3

Wykres 1. Liczba zrealizowanych szkoleń/kursów w 2020r..... 4

Wykres 2. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w latach 2018 - 2020.....5

Tabela 1. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w 2020r. 5

Wykres 3. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w 2020r..... 6

Tabela 2. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia, z uwzględnieniem podziału administracyjnego kraju..... 6

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA..... 7

1 **Szkolenia specjalizacyjne**..... 7

Tabela 3. Szkolenia specjalizacyjne zakończone w 2020r..... 7

Tabela 4. Szkolenia specjalizacyjne zakończone w 2020r. z uwzględnieniem terminu zakończenia..... 8

Tabela 5. Liczba osób, które uzyskały tytuł specjalisty w 2020r. z uwzględnieniem tytułu zawodowego 9

Wykres 4. Liczba pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2020r. 10

Tabela 6. Dane dotyczące liczby pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2020r., z uwzględnieniem wykształcenia.....11

Tabela 7. Liczba specjalistów z uwzględnieniem osób dofinansowanych i niedofinansowanych ze środków publicznych.....11

Tabela 8. Liczba uczestników szkoleń specjalizacyjnych realizowanych na przełomie 2020/2021r..... 12

Tabela 9. Liczba pielęgniarek i położnych uczestniczących w szkoleniach specjalizacyjnych na przełomie roku 2020/2021, z uwzględnieniem planowanego terminu zakończenia specjalizacji.....13

Tabela 10. Oferowane ceny 1 miejsca szkoleniowego, z uwzględnieniem formy organizacyjno-prawnej organizatora..... 14

Tabela 11. Oferowane ceny 1 miejsca szkoleniowego, z uwzględnieniem dziedziny specjalizacji 15

2 **Kursy kwalifikacyjne** 15

Wykres 5. Liczba absolwentów kursów kwalifikacyjnych w latach 2018-2020..... 16

Tabela 12. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy kwalifikacyjne w 2020r. lub były w trakcie realizacji na przełomie 2020/2021r..... 16

3 **Kursy specjalistyczne** 17

Wykres 6. Liczba absolwentów kursów specjalistycznych w latach 2018-2020..... 17

Tabela 13. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy specjalistyczne w 2020r..... 18

4 **Kursy dokształcające** 19

Wykres 7. Liczba absolwentów kursów dokształcających w latach 2018-2020. 20

Tabela 14. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy dokształcające w 2020r. 20

5 **Organizatorzy kształcenia**..... 21

Wykres 8. Liczba organizatorów realizujących kształcenie podyplomowe w 2020 r. 21

Mapa 1. Liczba organizatorów, realizujących kształcenie na terenie poszczególnych województw w 2020 r. 23

Tabela 15. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły szkolenia/kursy u poszczególnych organizatorów w 2020 r..... 24

TRUDNOŚCI W REALIZACJI KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH..... 28

WNIOSKI..... 28

CZĘŚĆ OGÓLNA

Sprawozdanie z realizacji kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w 2020r., zostało opracowane na podstawie danych przesłanych do Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych przez organizatorów kształcenia podyplomowego, na podstawie art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2021r. poz. 479).

Rok 2020 był już kolejnym, w którym realizacja kształcenia odbywała się zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2011r. *o systemie informacji w ochronie zdrowia* (Dz.U. z 2016r. poz. 1535, z późn. zm.), tj.: za pośrednictwem Systemu Monitorowania Kształcenia Pracowników Medycznych (SMK).

Nowe okoliczności jakie pojawiły się w 2020r., były związane z wprowadzeniem w dniu 17 marca 2020 r., na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, stanu epidemii związanego z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Brak możliwości prowadzenia kształcenia w trybie stacjonarnym, a także wstrzymanie realizacji zajęć stażowych w placówkach ochrony zdrowia, szczególnie dotkniętych sytuacją epidemiologiczną w kraju, spowodowały duże utrudnienia w prowadzeniu szkoleń, w tym zwłaszcza brak możliwości kontynuowania rozpoczętego kształcenia.

Poszukiwanie rozwiązań, które umożliwiłyby prowadzenie kształcenia zarówno teoretycznego jak i praktycznego, w obliczu zaistniałej sytuacji, w tym wprowadzonych ograniczeń, obostrzeń i rygorów sanitarnych, wiązało się przede wszystkim z koniecznością dokonania zmian legislacyjnych w przepisach regulujących system kształcenia podyplomowego.

Jeden z problemów dotyczył braku możliwości kontynuowania rozpoczętego kształcenia, co stwarzało realne zagrożenie dla jego realizacji w ramach czasowych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. *w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych* (Dz. U. poz. 1761, z późn.zm.). W związku z powyższym koniecznym stało się umożliwienie wydłużenia czasu trwania szkoleń specjalizacyjnych, kursów kwalifikacyjnych oraz specjalistycznych, co ostatecznie nastąpiło w drodze zmiany przepisów ww. rozporządzenia. Powyższe rozwiązanie, na wniosek organizatorów, zostało zastosowane w odniesieniu do 159 szkoleń specjalizacyjnych, 74 kursów kwalifikacyjnych i 204 kursów specjalistycznych.

Z kolei nowelizacja art. 78 ust 6-8 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. *o zawodach pielęgniarki i położnej* (Dz. U. z 2021 r. poz.479), uregulowała drugi istotny obszar, dotyczący sposobu realizacji zajęć w sytuacji panującego stanu epidemii, a także ograniczonej dyspozycyjności kadry

pielęgniarskiej szczególnie zaangażowanej w realizację zadań zawodowych, poprzez dopuszczenie w kształceniu podyplomowym pielęgniarek i położnych następujących rozwiązań:

1. wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość w odniesieniu do zajęć teoretycznych, niezależnie od tego, czy zostało to przewidziane w programie kształcenia.
2. w formie indywidualnej w odniesieniu do szkolenia praktycznego, także w podmiocie, w którym aktualnie pielęgniarka, położna uczestnicząca w kształceniu jest zatrudniona.
3. weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia, z wyłączeniem egzaminu państwowego, może odbywać się z wykorzystaniem technologii informatycznych zapewniających kontrolę jej przebiegu i rejestrację.

Z powyższego rozwiązania korzystali organizatorzy przedkładając do Centrum 375 formularzy, w tym 271 dotyczyło szkoleń specjalizacyjnych, 32 kursów kwalifikacyjnych i 72 kursów specjalistycznych.

Wydaje się, że powyższe rozwiązania miały znaczący wpływ na to, że pomimo trudnej sytuacji spowodowanej stanem pandemii, kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych ostatecznie prowadzone było, tak jak w latach poprzednich, na terenie wszystkich województw, w tym na obszarze każdej okręgowej izby pielęgniarek i położnych.

W 2020 r. zrealizowano łącznie 1.278 szkoleń/kursów, w tym 254 szkolenia specjalizacyjne, 162 kursy kwalifikacyjne, 814 kursów specjalistycznych oraz 48 kursów dokształcających. Szczegółowe dane prezentuje wykres 1.

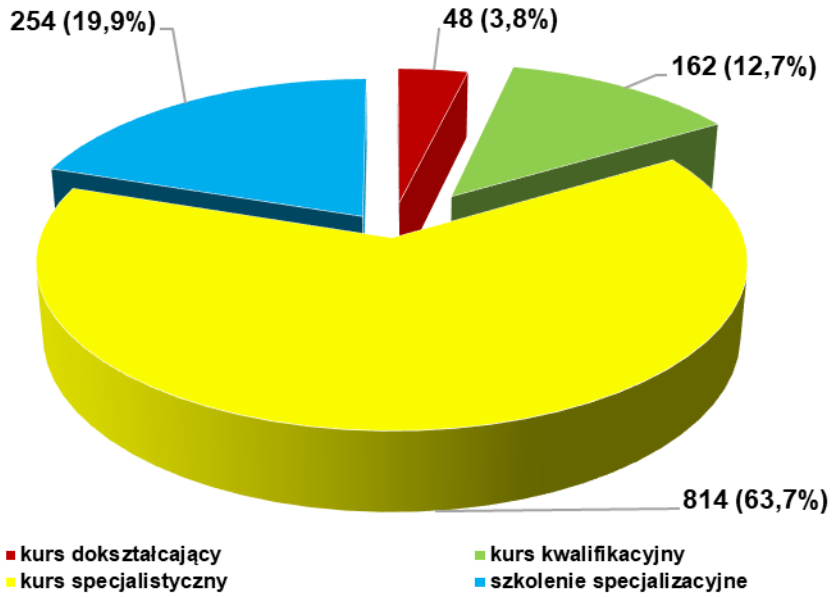

Wykres 1. Liczba zrealizowanych szkoleń/kursów w 2020r.

W 2020r. kształcenie podyplomowe ukończyło łącznie **28.691** osób, w tym **23.211** pielęgniarek[2] i **5.480** położnych[3], co w porównaniu z latami ubiegłymi wskazuje na uzasadnioną różnicę, stanowiącą aż o 65 % mniej uczestników kształcenia niż w 2017r. i o 45% mniej niż w 2019r.

Porównując udział pielęgniarek i położnych w ujęciu procentowym, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w 2020r., zauważalna jest duża analogia z poprzednim rokiem i tak szkolenia specjalizacyjne w 2020r. ukończyło 24,8% przeszkolonych, (w 2019 r. było to 23%), kursy kwalifikacyjne ukończyło 7,7% ogólnej liczby przeszkolonych, (w 2019 r. było to 9%).
Wzorem lat ubiegłych, najliczniejszą grupę, bo aż 63,6% (w 2019r. - 62,6%) stanowiły pielęgniarki i położne, które ukończyły kursy specjalistyczne, natomiast 4% stanowią osoby, które ukończyły kursy dokształcające.
Szczegółowe dane przedstawia tabela 1. oraz wykres 2 i 3.

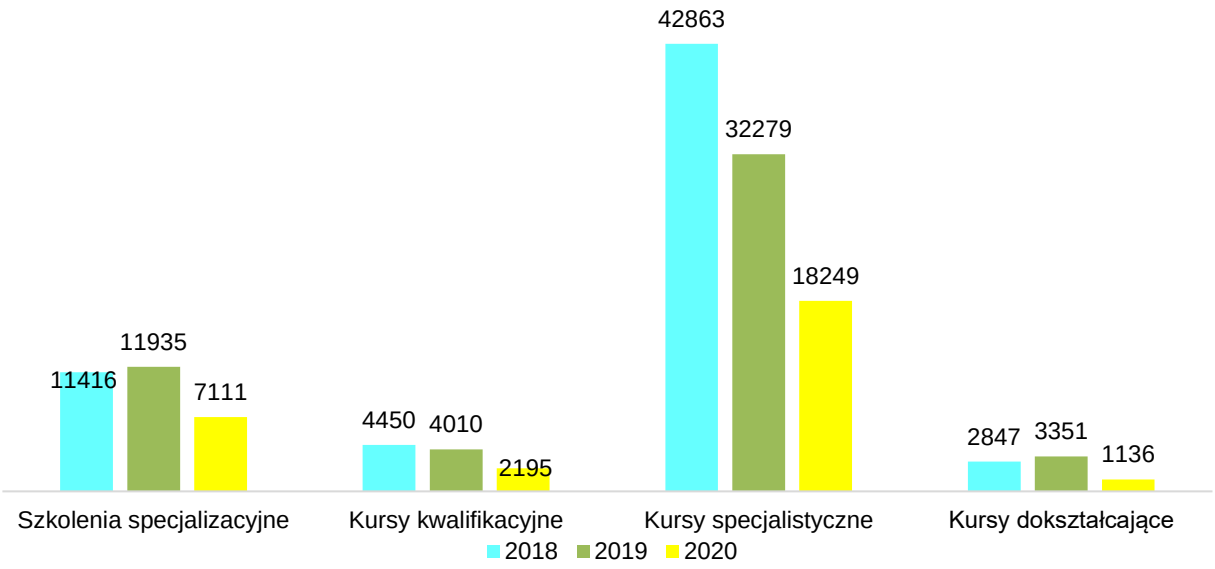

Wykres 2. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w latach 2018 - 2020.

Tabela 1. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w 2020r.

Rodzaj kształcenia	Pielęgniarki	Położne	Łączna liczba pielęgniarek i położnych	%
Szkolenia specjalizacyjne	5981	1130	7111	24,8%
Kursy kwalifikacyjne	1812	383	2195	7,7%
Kursy specjalistyczne	14580	3669	18249	63,6%

[2] należy rozumieć również pielęgniarza
[3] należy rozumieć również położnego

Kursy dokształcające	838	298	1136	4,0%
Łącznie	**23.211**	**5.480**	**28.691**	**100,0%**

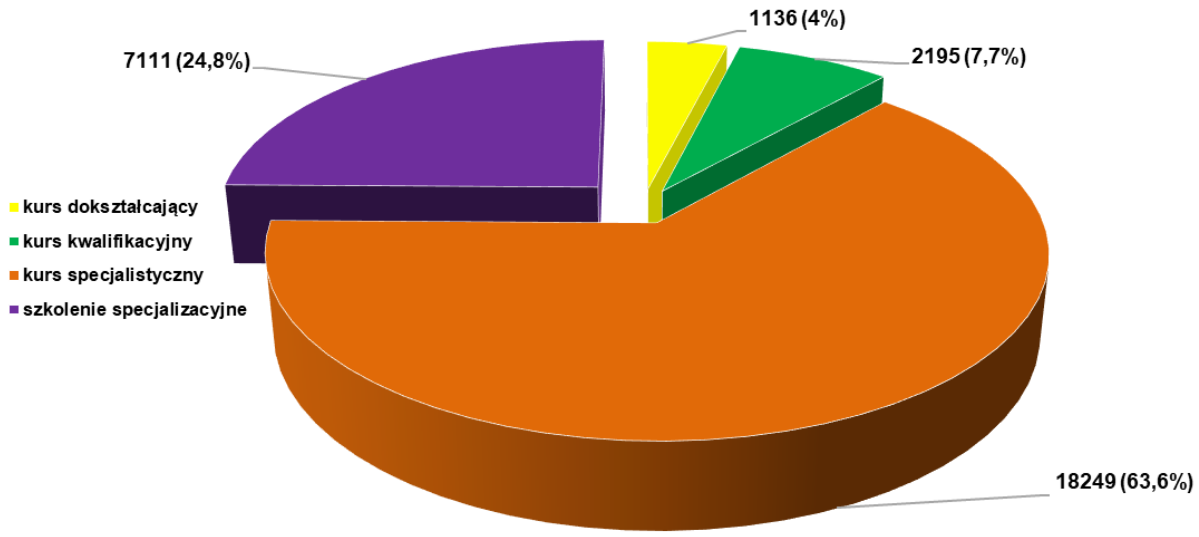

Wykres 3. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia w 2020r.

Uwzględniając podział administracyjny kraju, w odniesieniu do miejsca realizacji kształcenia, najwięcej pielęgniarek i położnych ukończyło kształcenie w województwach: mazowieckim (n=4.710), śląskim (n=2.941), wielkopolskim (n=2.749), małopolskim (n=2.447), dolnośląskim (n=2.428) oraz podkarpackim (n=2.397).

Natomiast analizując poszczególne rodzaje kształcenia podyplomowego, najliczniejsza grupa pielęgniarek i położnych ukończyła szkolenia specjalizacyjne (n=1.423), kursy kwalifikacyjne (n=412), kursy specjalistyczne (n=2.558) oraz kursy dokształcające (n=317) na terenie województwa mazowieckiego;

Szczegółowe dane zostały zawarte w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia, z uwzględnieniem podziału administracyjnego kraju[4]

Województwo	Szkolenie specjalizacyjne	Kurs kwalifikacyjny	Kurs specjalistyczny	Kurs dokształcający	Łącznie
dolnośląskie	593	205	1597	33	2428

[4] Dane dotyczące liczby osób, które ukończyły poszczególne rodzaje kształcenia odnoszą się do miejsca realizacji kształcenia przez organizatora.

kujawsko-pomorskie	428	55	889	30	1402
lubelskie	408	66	1165	-	1639
lubuskie	161	21	305	-	487
łódzkie	262	132	579	-	973
małopolskie	467	298	1473	209	2447
mazowieckie	1423	412	2558	317	4710
opolskie	194	30	346	-	570
podkarpackie	407	256	1639	95	2397
podlaskie	200	73	843	-	1116
pomorskie	367	139	1000	263	1769
śląskie	835	146	1838	122	2941
świętokrzyskie	311	35	912	-	1258
warmińsko-mazurskie	221	74	635	-	930
wielkopolskie	536	204	1979	30	2749
zachodniopomorskie	298	49	491	37	875
Łącznie	**7.111**	**2.195**	**18.249**	**1.136**	**28.691**

CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

1. Szkolenia specjalizacyjne

Szkolenia specjalizacyjne w 2020 r. ukończyło 7.111 osób, w tym 5.981 pielęgniarek i 1.130 położnych, w dziedzinach kształcenia, określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 roku, w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne (Dz.U. poz. 1562).

Analizują poszczególne dziedziny kształcenia, najwięcej pielęgniarek ukończyło szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie *anestezjologicznego i intensywnej opieki* (n=1.076), następnie *pielęgniarstwa internistycznego* (n=933), oraz *pielęgniarstwa chirurgicznego* (n=854). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Szkolenia specjalizacyjne zakończone w 2020r.

Lp.	Dziedzina kształcenia	Liczba osób[1], które ukończyły specjalizację		
		Pielęgniarki	Położne	Łącznie
1.	Ochrona zdrowia pracujących	65	-	65
2.	Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	1076	-	1076

[1] Przez pielęgniarki i położne, które ukończyły szkolenie specjalizacyjne należy rozumieć osoby, które zakończyły ten rodzaj kształcenia, natomiast nie uzyskały jeszcze tytułu specjalisty, z uwagi na fakt, że osoby które zakończyły specjalizację po 31 maja 2019r., czyli w terminie składania wniosków o zakwalifikowanie do egzaminu państwowego w sesji jesiennej, nie miały możliwości przystąpić do egzaminu w roku, w którym ukończyły specjalizację.

3.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	854	-	854
4.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	105	8	113
5.	Pielęgniarstwo geriatryczne	277	-	277
6.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	-	708	708
7.	Pielęgniarstwo internistyczne	933	-	933
8.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	160	187	347
9.	Pielęgniarstwo onkologiczne	196	-	196
10.	Pielęgniarstwo operacyjne	508	-	508
11.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	151	-	151
12.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	195	-	195
13.	Pielęgniarstwo pediatryczne	346	-	346
14.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	394	-	394
15.	Pielęgniarstwo ratunkowe	106	-	106
16.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	615	-	615
17.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	-	227	227
Łącznie		**5981**	**1130**	**7111**

Z analizy terminów zakończenia specjalizacji wynika, że grupa pielęgniarek i położnych (n=3.724), które ukończyły specjalizację do 31 maja 2020 r., przystąpiła do egzaminu państwowego w sesji jesiennej 2020 r. Kolejne osoby (n=3263) , które ukończyły szkolenie do 31 października 2020r., powinny przystąpić do egzaminu państwowego w sesji wiosennej 2021 r. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Szkolenia specjalizacyjne zakończone w 2020r. z uwzględnieniem terminu zakończenia

Dziedzina specjalizacji	**Zakończenie specjalizacji do:**			**Łącznie**
	31.05.2020 (osoby przystąpiły do egzaminu państwowego)	**31.10.2020**	**31.12.2020**	
		osoby oczekujące na egzamin państwowy		
Ochrona zdrowia pracujących	-	65	-	65
Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	431	645	-	1076
Pielęgniarstwo chirurgiczne	464	324	66	854
Pielęgniarstwo epidemiologiczne	19	69	25	113
Pielęgniarstwo geriatryczne	194	83	-	277
Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	312	396	-	708
Pielęgniarstwo internistyczne	388	533	12	933
Pielęgniarstwo neonatologiczne	287	60	-	347
Pielęgniarstwo onkologiczne	95	101	-	196
Pielęgniarstwo operacyjne	188	320	-	508
Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	101	29	21	151

Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	77	118	-	195
Pielęgniarstwo pediatryczne	240	106	-	346
Pielęgniarstwo psychiatryczne	232	162	-	394
Pielęgniarstwo ratunkowe	100	6	-	106
Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	448	167	-	615
Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	148	79	-	227
Łącznie	**3724**	**3263**	**124**	**7111**

Nadzwyczajne okoliczności spowodowane wprowadzeniem stanu pandemii związanego z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, miały także wpływ na organizację egzaminów państwowych. Decyzją Ministra Zdrowia, począwszy od 15 marca 2020r. odwołane zostały egzaminy państwowe zaplanowane w sesji wiosennej 2020 r. Przed tą datą przeprowadzono tylko 3 egzaminy państwowe w dziedzinie: ochrona zdrowia pracujących, pielęgniarstwo geriatryczne i pielęgniarstwo opieki długoterminowej. Pozostałe egzaminy zostały przeprowadzone w terminie późniejszym, czyli od 15 czerwca 2020r. do 25 lipca 2020 r., po wydłużeniu wiosennej sesji egzaminacyjnej, co znalazło swoją podstawę w zmienionych przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia *w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych*. W trosce o bezpieczeństwo osób zdających oraz członków państwowej komisji egzaminacyjnej, egzaminy państwowe przeprowadzano w reżimie sanitarnym, na podstawie wytycznych dotyczących bezpieczeństwa epidemiologicznego opracowanych przez Centrum na podstawie rekomendacji przekazanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego. W tym celu dokonano także zmian w Regulaminie Egzaminu Państwowego.

W wyniku przeprowadzonych egzaminów, w sesji wiosennej i w sesji jesiennej, tytuł specjalisty w 18 dziedzinach kształcenia uzyskało 7.150 osób, w tym 5.939 pielęgniarek oraz 1.211 położnych.

Podobnie jak w latach poprzednich najliczniejsza grupa pielęgniarek uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie *pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki* (n=1.136), *pielęgniarstwa internistycznego* (n=969) oraz *pielęgniarstwa chirurgicznego* (n=941), natomiast najwięcej położnych uzyskało tytuł specjalisty w dziedzinie *pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego* (n=709).

Szczegółowe dane prezentuje tabela 5. oraz wykres 4.

Tabela 5. Liczba osób, które uzyskały tytuł specjalisty w 2020r. z uwzględnieniem tytułu zawodowego

Lp.	Dziedzina kształcenia	Pielęgniarka	Pielęgniarz	Położna	Położny	Łącznie
1.	Ochrona zdrowia pracujących	22	-	-	-	22
2.	Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	1026	110	-	-	1136
3.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	924	17	-	-	941
4.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	75	2	5	-	82

5.	Pielęgniarstwo geriatryczne	192	2	-	-	194
6.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	1	-	705	3	709
7.	Pielęgniarstwo internistyczne	953	16	-	-	969
8.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	164	-	329	-	493
9.	Pielęgniarstwo onkologiczne	256	4	-	-	260
10.	Pielęgniarstwo operacyjne	361	9	-	-	370
11.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	136	5	-	-	141
12.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	200	2	-	-	202
13.	Pielęgniarstwo pediatryczne	313	2	-	-	315
14.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	354	36	-	-	390
15.	Pielęgniarstwo ratunkowe	128	21	-	-	149
16.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	602	5	-	-	607
17.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	-	-	169	-	169
18.	Pielęgniarstwo zachowawcze	1	-	-	-	1
Łącznie		**5708**	**231**	**1208**	**3**	**7150**

Wykres 4. Liczba pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2020r.

Spośród 7.150 pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty, najliczniejszą grupę (n=5.757) stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe pierwszego i drugiego stopnia (81%), wykształceniem średnim zawodowym legitymowało się 1.372 pielęgniarki i położne (19%), natomiast stopień naukowy doktora posiadało 21 osób (0,3%).

Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6. Dane dotyczące liczby pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2020r., z uwzględnieniem wykształcenia

Dziedzina kształcenia		Wyższe			Średnie zawodowe	Łącznie
		Stopień naukowy doktora	Tytuł magistra	Tytuł licencjata		
1.	Ochrona zdrowia pracujących	-	11	6	5	22
2.	Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	-	648	364	124	1136
3.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	2	408	342	189	941
4.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	1	48	15	18	82
5.	Pielęgniarstwo geriatryczne	-	63	75	56	194
6.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	5	443	172	89	709
7.	Pielęgniarstwo internistyczne	1	415	341	212	969
8.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	-	288	131	74	493
9.	Pielęgniarstwo onkologiczne	2	132	75	51	260
10.	Pielęgniarstwo operacyjne	1	196	114	59	370
11.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	-	52	42	47	141
12.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	3	77	59	63	202
13.	Pielęgniarstwo pediatryczne	4	123	107	81	315
14.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	-	125	165	100	390
15.	Pielęgniarstwo ratunkowe	-	52	60	37	149
16.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	1	257	217	132	607
17.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	1	83	51	34	169
18.	Pielęgniarstwo zachowawcze	-	-	-	1	1
Łącznie		**21**	**3.421**	**2.336**	**1.372**	**7.150**

Wśród pielęgniarek i położnych, które uzyskały tytuł specjalisty w 2020 r., 2.327 (33%) osób korzystało z miejsc dofinansowanych przez Ministra Zdrowia ze środków publicznych, natomiast zdecydowana większość osób, stanowiąca prawie 67%, nie korzystała z tego źródła dofinansowania (n=4.823).

Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 7.

Tabela 7. Liczba specjalistów z uwzględnieniem osób dofinansowanych i niedofinansowanych ze środków publicznych.

Dziedzina specjalizacji		Specjaliści niedofinansowani	Specjaliści dofinansowani	Łącznie
1.	Ochrona zdrowia pracujących	21	1	22
2.	Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	979	157	1136
3.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	730	211	941
4.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	82		82
5.	Pielęgniarstwo geriatryczne	87	107	194
6.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	557	152	709

7.	Pielęgniarstwo internistyczne	651	318	969
8.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	317	176	493
9.	Pielęgniarstwo onkologiczne	153	107	260
10.	Pielęgniarstwo operacyjne	281	89	370
11.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	29	112	141
12.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	107	95	202
13.	Pielęgniarstwo pediatryczne	198	117	315
14.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	246	144	390
15.	Pielęgniarstwo ratunkowe	58	91	149
16.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	299	308	607
17.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	27	142	169
18.	Pielęgniarstwo zachowawcze	1		1
Łącznie		**4823**	**2327**	**7150**

Na przełomie 2020/2021r., w szkoleniu specjalizacyjnym uczestniczyło 14.061 osób, w tym 12.164 pielęgniarki i 1.897 położnych, we wszystkich obowiązujących dziedzinach specjalizacji. W porównaniu z rokiem ubiegłym, można stwierdzić, że liczba uczestników jest porównywalna, z niewielką różnicą 39 osób. Wśród osób uczestniczących w specjalizacji, podobnie jak w latach ubiegłych, najliczniejszą grupę stanowiły pielęgniarki biorące udział w szkoleniu specjalizacyjnym w dziedzinie *pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki* (n=2.783), *pielęgniarstwa internistycznego* (n=2.208), oraz *pielęgniarstwa chirurgicznego* (n=1.960). Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 8.

Tabela 8. Liczba uczestników szkoleń specjalizacyjnych realizowanych na przełomie 2020/2021r.

Dziedzina specjalizacji		Liczba szkoleń	Liczba pielęgniarek	Liczba położnych	Łączna liczba uczestników
1.	Ochrona zdrowia pracujących	3	83	-	83
2.	Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	82	2783	-	2783
3.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	69	1960	-	1960
4.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	14	240	29	269
5.	Pielęgniarstwo geriatryczne	9	159	-	159
6.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	45	-	1329	1329
7.	Pielęgniarstwo internistyczne	68	2208	-	2208
8.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	30	346	349	695
9.	Pielęgniarstwo onkologiczne	21	540	-	540
10.	Pielęgniarstwo operacyjne	34	855	-	855
11.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	16	370	-	370
12.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	14	286	-	286
13.	Pielęgniarstwo pediatryczne	25	632	-	632
14.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	34	768	-	768
15.	Pielęgniarstwo ratunkowe	8	148	-	148

16.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	29	786	-	786
17.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	11	-	190	190
Łączna liczba uczestników		**512**	**12.164**	**1.897**	**14.061**

Z grupy 14.061 pielęgniarek i położnych, uczestniczących w szkoleniu specjalizacyjnym na przełomie roku 2020/2021r., 6781 pielęgniarek powinno zakończyć specjalizację do 31.05.2021r. i przystąpić do egzaminu państwowego w sesji jesiennej 2021r., natomiast 1817 pielęgniarek i położnych powinno zakończyć specjalizację do 31 października 2021r., a do egzaminu przystąpić w sesji wiosennej 2022r. Niestety z uwagę na okoliczności spowodowane stanem pandemii, znaczna część wskazanej grupy osób nie zakończyła specjalizacji w zaplanowanym terminie, o czym świadczy przytoczona powyżej liczba 159 wniosków, złożonych przez organizatorów o wydłużenie czasu trwania kształcenia. Oznacza to, że osoby te przystąpią do egzaminu dopiero w kolejnych sesjach egzaminacyjnych.

W tabeli nr 9 zostały wskazane planowane terminy zakończenia szkoleń specjalizacyjnych, dla wszystkich uczestników specjalizacji wg. stanu na dzień 31.12.2020r.

Tabela 9. Liczba pielęgniarek i położnych uczestniczących w szkoleniach specjalizacyjnych na przełomie roku 2020/2021, z uwzględnieniem planowanego terminu zakończenia specjalizacji.

Dziedzina specjalizacji	**Planowane zakończenie specjalizacji**				
	do 31.05.2021r.	**do 31.10.2021r.**	**do 31.05.2022r.**	**do 31.10.2022r.**	**Łączna liczba uczestników**
Ochrona zdrowia pracujących	55	28	-	-	83
Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	1158	508	995	122	2783
Pielęgniarstwo chirurgiczne	972	180	704	104	1960
Pielęgniarstwo epidemiologiczne	157	53	16	43	269
Pielęgniarstwo geriatryczne	89	47	19	4	159
Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	611	175	483	60	1329
Pielęgniarstwo internistyczne	1276	204	534	194	2208
Pielęgniarstwo neonatologiczne	331	74	244	46	695
Pielęgniarstwo onkologiczne	345	60	117	18	540
Pielęgniarstwo operacyjne	401	81	333	40	855
Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	208	30	108	24	370
Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	59	88	112	27	286
Pielęgniarstwo pediatryczne	244	48	298	42	632
Pielęgniarstwo psychiatryczne	348	77	260	83	768
Pielęgniarstwo ratunkowe	48	19	81	-	148
Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	402	105	245	34	786
Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	77	40	41	32	190
Łącznie	**6.781**	**1.817**	**4.590**	**873**	**14.061**

Na przełomie 2020/2021r. w trakcie realizacji pozostawało 512 szkoleń specjalizacyjnych, spośród których 218 było dofinansowanych przez Ministra Zdrowia ze środków Funduszu Pracy, w tym 4 rozpoczęło się w 2018r., 124 rozpoczęło się w 2019 r., natomiast 90 - w 2020 r., z łączną liczbą 5.578 pielęgniarek i położnych.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia z dnia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie minimalnej liczby miejsc szkoleniowych dla pielęgniarek i położnych, maksymalnej kwoty dofinansowania jednego miejsca szkoleniowego oraz maksymalnej kwoty przeznaczonej na szkolenia specjalizacyjne w 2020 r., minimalna liczba miejsc szkoleniowych wynosiła 2525, maksymalną kwotą dofinansowania jednego miejsca szkoleniowego było 3.950 zł, natomiast maksymalna kwota ogółem przeznaczona na szkolenia specjalizacyjne w 2020r. wynosiła 10 000 000 zł.

W 2020 roku po raz kolejny, na skutek oszczędności środków finansowych, powstałych w wyniku oferowanych przez organizatorów, niskich cen za jedno miejsce szkoleniowe w postępowaniach przetargowych, zwiększono zaplanowaną liczbę miejsc szkoleniowych z 2525 do 3575, w ramach dodatkowego postępowania przetargowego. Ostatecznie limit ten uległ zmniejszeniu do 3250 miejsc, z uwagi na odstąpienie przez wybranych organizatorów od realizacji szkoleń, obejmujących łącznie 13 specjalizacji tj.: 325 miejsc, w tym w odniesieniu do 2 szkoleń organizatorzy nie podpisali umowy, w odniesieniu do 1 specjalizacji odstąpili od realizacji specjalizacji przed podpisaniem umowy. Tak dużej liczby odstąpień, spowodowanej brakiem naboru na szkolenia, nie odnotowywano w latach poprzednich.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat, najniższe ceny zaoferowane zostały przez organizatora będącego przedsiębiorcą i kształtowały się na poziomie 1 640,00 zł i 1 697,00 zł, a cena zaoferowana w 2020 r. była nawet niższa niż w 2019r. W latach 2019-2020, oferowane najniższe i najwyższe ceny kształtowały się na porównywalnym poziomie.

Szczegółowe dane dotyczące zaoferowanej najwyższej i najniższej ceny jednego miejsca szkoleniowego w zależności od formy organizacyjno-prawnej organizatora oraz poszczególnych dziedzin kształcenia zostały zawarte w tabelach 10 i 11.

Tabela 10. Oferowane ceny 1 miejsca szkoleniowego, z uwzględnieniem formy organizacyjno-prawnej organizatora

Oferowana cena jednego miejsca szkoleniowego				
Forma organizacyjno-prawna organizatora	**w 2019r.**		**w 2020r.**	
	min	**max**	**min**	**max**
OIPiP	1717	2349	1850	2700
podmiot leczniczy	1832	3500	1825	3099
przedsiębiorca	1697	2670	1640	3345
uczelnia	-	-	-	-
Podsumowanie	**1697**	**3500**	**1640**	**3345**

Tabela 11. Oferowane ceny 1 miejsca szkoleniowego, z uwzględnieniem dziedziny specjalizacji

		Oferowana cena jednego miejsca szkoleniowego w zł			
		Rozpoczęcie w 2019r.		Rozpoczęcie w 2020r.	
		Kwota dofinansowania: 3 700,00 zł		Kwota dofinansowania: 3 950,00 zł	
		min	max	min	max
1.	Ochrona zdrowia pracujących	2420	2670	2777	2777
2.	Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	1725	2700	1645	3089
3.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	1697	3100	1645	2800
4.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	1766	3100	2380	2989
5.	Pielęgniarstwo geriatryczne	1717	2584	1788	2858
6.	Pielęgniarstwo ginekologiczno-położnicze	1803	2850	1747	2622
7.	Pielęgniarstwo internistyczne	1749	2994	1645	2800
8.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	1866	2800	2047	2588
9.	Pielęgniarstwo onkologiczne	1845	3500	1640	2700
10.	Pielęgniarstwo operacyjne	1697	2998	1798	3099
11.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	1877	2900	2049	2913
12.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	2350	2489	1880	2612
13.	Pielęgniarstwo pediatryczne	1833	3200	1697	2800
14.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	2225	3100	1925	2905
15.	Pielęgniarstwo ratunkowe	-	-	2047	2497
16.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	2150	2601	1998	2402
17.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	2225	3100	1788	3345
Podsumowanie		**1697**	**3500**	**1640**	**3345**

2. Kursy kwalifikacyjne

W 2020 r. zrealizowano łącznie 160 kursów kwalifikacyjnych we wszystkich obowiązujących dziedzinach kształcenia, które ukończyło 2.195 osób, w tym 1.812 pielęgniarek i 383 położne, co w porównaniu z poprzednimi latami wskazuje na spadek liczby absolwentów tego rodzaju kształcenia.

Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie 5.

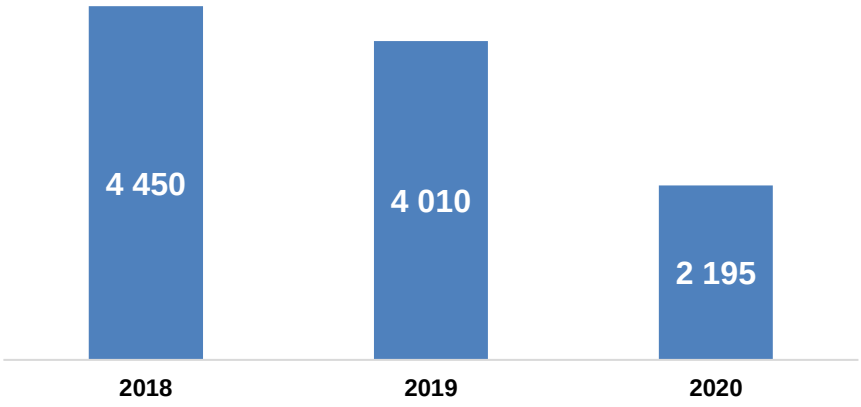

Wykres 5. Liczba absolwentów kursów kwalifikacyjnych w latach 2018-2020.

W związku z sytuacją epidemiczną kraju i pojawiającymi się trudności z terminową realizacją kształcenia, 74 wnioski złożone przez organizatorów, dotyczyły wydłużenia czasu trwania kursów kwalifikacyjnych.

Najwięcej kursów zrealizowano w dziedzinach pielęgniarstwa:

- *rodzinnego dla pielęgniarek* – 35 kursów, ukończyły 602 osoby;
- *operacyjnego dla pielęgniarek* – 16 kursów, ukończyło 227 osób;
- *anestezjologicznego i intensywnej opieki dla pielęgniarek* – 16 kursów, ukończyło 188 osób;
- *operacyjnego dla położnych* – 13 kursów, ukończyły 173 osoby;
- *opieki długoterminowej* - 11 kursów, ukończyło 151 osób.

Na przełomie 2020/2021r. w trakcie realizacji pozostawały 53 kursy w 14 dziedzinach kształcenia, z łączną liczbą 1.019 uczestników.

Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 12.

Tabela 12. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy kwalifikacyjne w 2020r. lub były w trakcie realizacji na przełomie 2020/2021r.

Lp.	Dziedzina kursu kwalifikacyjnego	Liczba kursów	Liczba osób, które ukończyły kurs, w tym:			Liczb kursów realizowanych na przełomie 2020/2021r.	Liczba uczestników
			pielęgniarek	położnych	łącznie		
1.	Ochrona zdrowia pracujących	6	63	-	63	2	27
2.	Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki	9	188	-	188	10	221
3.	Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki w położnictwie i ginekologii	6	-	110	110	3	63
4.	Pielęgniarstwo chirurgiczne	4	53	-	53	1	20
5.	Pielęgniarstwo diabetologiczne	1	30	-	30	-	-
6.	Pielęgniarstwo epidemiologiczne	4	70	-	77	1	5

7.	Pielęgniarstwo geriatryczne	2	32	-	32	-	-
8.	Pielęgniarstwo internistyczne	1	14	-	14	-	-
9.	Pielęgniarstwo kardiologiczne	1	19	-	19	-	-
10.	Pielęgniarstwo nefrologiczne z dializoterapią	5	66	-	66	1	11
11.	Pielęgniarstwo neonatologiczne	2	15	-	15	1	20
12.	Pielęgniarstwo neurologiczne	3	55	-	55	-	-
13.	Pielęgniarstwo onkologiczne	1	7	-	7	-	-
14.	Pielęgniarstwo operacyjne dla pielęgniarek	13	227	-	227	4	69
15.	Pielęgniarstwo operacyjne dla położnych	9	-	173	173	4	66
16.	Pielęgniarstwo opieki długoterminowej	35	151	-	151	2	48
17.	Pielęgniarstwo opieki paliatywnej	6	72	-	72	-	-
18.	Pielęgniarstwo pediatryczne	1	15	-	15	1	10
19.	Pielęgniarstwo psychiatryczne	2	30	-	30	-	-
20.	Pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek	34	602	-	602	15	290
21.	Pielęgniarstwo rodzinne dla położnych	9	-	93	93	4	93
22.	Pielęgniarstwo środowisko nauczania i wychowania	8	103	-	103	5	76
Łącznie		**162**	**1812**	**383**	**2195**	**53**	**1019**

3. Kursy specjalistyczne

W 2020 r. zrealizowano łącznie 814 kursów specjalistycznych, które ukończyło 18.249 osób, w tym 14.580 pielęgniarek i 3.669 położnych. Analogicznie jak w przypadku kursów kwalifikacyjnych, zauważalna jest mniejsza liczba absolwentów tego rodzaju kształcenia, w porównaniu do lat ubiegłych.

Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie 6.

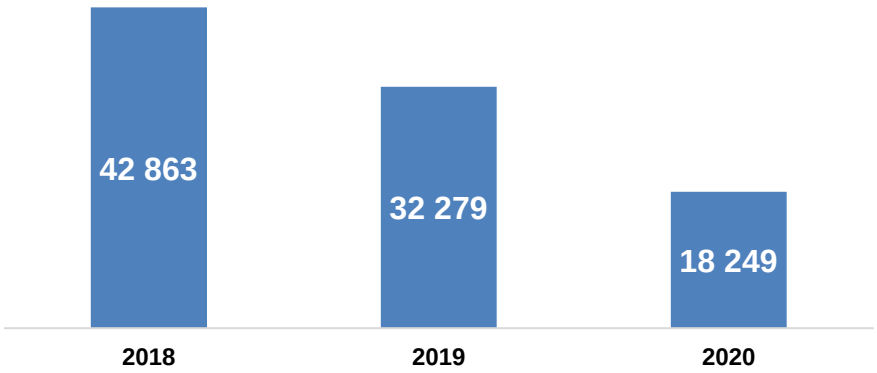

Wykres 6. Liczba absolwentów kursów specjalistycznych w latach 2018-2020.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną, również w odniesieniu do kursów specjalistycznych, organizatorzy mieli trudności z terminową realizacją kształcenia, co przejawiło się w 204 złożonych wnioskach o wydłużenie czasu trwania kursu.

Najwięcej pielęgniarek i położnych ukończyło następujące kursy specjalistyczne:

- *Resuscytacja krążeniowo-oddechowa* – 132 kursy - 3.396 osób;
- *Wykonanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego u dorosłych* – 119 kursów - 3.054 osoby;
- *Wywiad i badanie fizykalne* – 121 kursów – 3.106 osób.

Wzorem lat ubiegłych, największym zainteresowaniem wśród pielęgniarek i położnych cieszyły się kursy specjalistyczne, których ukończenie warunkuje przystąpienie odpowiednio do egzaminu państwowego lub egzaminu końcowego w odniesieniu do kursów kwalifikacyjnych.

Z kolei najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się kursy specjalistyczne: *Opieka nad pacjentem ze stomią jelitową, Rehabilitacja osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi* oraz *Kompleksowa opieka pielęgniarska w schorzeniach narządu wzroku.*

Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli 13.

Tabela 13. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy specjalistyczne w 2020r.

Lp.	Nazwa kursu specjalistycznego	Liczba edycji kursu	Liczba osób, które ukończyły kurs, w tym:		
			pielęgniarek	położnych	łącznie
1	Dializoterapia	3	66	-	66
2	Edukacja i wsparcie kobiety w okresie laktacji	16	-	336	336
3	Edukator w cukrzycy	18	389	67	456
4	Endoskopia	25	456	-	456
5	Kompleksowa opieka pielęgniarska w schorzeniach narządu wzroku	1	24	-	24
6	Leczenie ran dla pielęgniarek	52	1 184	-	1 184
7	Leczenie ran dla położnych	35	-	743	743
8	Monitorowanie dobrostanu płodu w czasie ciąży i podczas porodu	9	-	141	141
9	Onkologia ginekologiczna	2	-	35	35
10	Opieka nad pacjentem ze stomią jelitową	1	17	-	17
11	Opieka pielęgniarska nad chorymi dorosłymi w leczeniu systemowym nowotworów	7	134	25	159
12	Ordynowanie leków i wypisywanie recept - część I	43	857	145	1 002
13	Ordynowanie leków i wypisywanie recept - część II	16	114	14	128
14	Pielęgnowanie pacjenta dorosłego wentylowanego mechanicznie	3	73	-	73
15	Podstawy opieki paliatywnej	6	138	-	138
16	Rehabilitacja osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi	1	20	-	20
17	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	132	3 104	292	3 396

18	Resuscytacja oddechowo-krążeniowa noworodka	51	146	852	998
19	Szczepienia ochronne dla pielęgniarek	75	1 584	-	1 584
20	Szczepienia ochronne dla położnych	32	-	227	227
21	Terapia bólu ostrego u dorosłych	9	195	41	236
22	Terapia bólu przewlekłego u dorosłych	5	63	5	68
23	Wykonanie badania spirometrycznego	8	84	-	84
25	Wykonanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego u dorosłych	119	2819	235	3054
26	Wykonanie konikopunkcji, odbarczenie odmy prężnej oraz wykonanie dojścia doszpikowego	2	30	-	30
27	Wykonywanie i ocena testów skórnych	7	109	-	109
28	Wywiad i badanie fizykalne	121	2 595	511	3 106
29	Żywienie dojelitowe i pozajelitowe	15	379	-	379
Łącznie		**814**	**14580**	**3669**	**18249**

W 2020 r., organizatorzy nie podjęli się realizacji kształcenia następujących kursów specjalistycznych:

1. Kompresjoterapia,
2. Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie,
3. Opieka nad dzieckiem z chorobą nowotworową,
4. Opieka nad dziećmi i młodzieżą z cukrzycą,
5. Opieka nad kobietą z cukrzycą w okresie okołoporodowym,
6. Opieka nad osobami z cukrzycą stosującymi terapię ciągłego podskórnego wlewu insuliny CPWI
7. Opieka nad pacjentem poddawanym procedurom diagnostycznym i terapeutycznym z użyciem otwartych źródeł promieniowania,
8. Opieka nad pacjentem z przewlekłą obturacyjną chorobą płuc (POChP),
9. Podstawy języka migowego.

4. Kursy dokształcające

W 2020 r. zrealizowano jedynie 48 kursów dokształcających, które ukończyło 1.136 osób. Najwięcej pielęgniarek i położnych, ukończyło kurs z zakresu *Długoterminowe dostępy naczyniowe.* Podobnie jak w przypadku kursów kwalifikacyjnych i kursów specjalistycznych, widać znaczący spadek liczby absolwentów kursów dokształcających w porównaniu do lat ubiegłych.
Szczegółowe informacje przedstawiono na wykresie 7 oraz w tabeli 14.

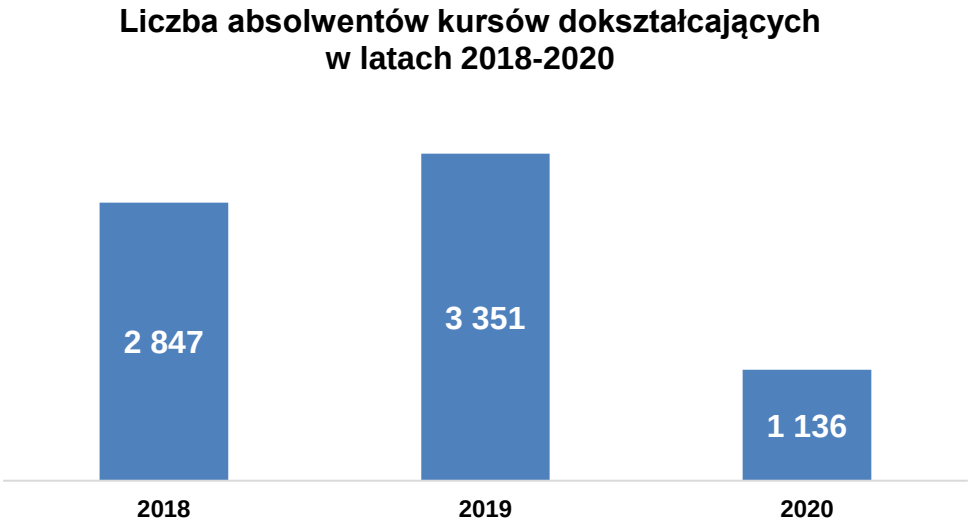

Wykres 7. Liczba absolwentów kursów dokształcających w latach 2018-2020.

Tabela 14. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły kursy dokształcające w 2020r.

Lp.	Dziedzina kursu dokształcającego	Liczba edycji kursu	Liczba osób, które ukończyły kurs, w tym:		
			pielęgniarek	położnych	łącznie
1	Aktywne prowadzenie porodu, pozycje wertykalne w porodzie	2	-	25	25
2	Aspekty leczenia ran	1	16	1	17
3	Bezpieczne podawanie środków cieniujących do badań tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego	1	154	-	154
4	Cewnikowanie pęcherza moczowego	1	16	-	16
5	Długoterminowe dostępy naczyniowe	14	230	9	239
7	Efektywna komunikacja w sytuacjach trudnych	1	20	-	20
8	Immersja wodna w przebiegu porodu, pozycje wertykalne w porodzie	1	-	14	14
10	Karmienie piersią - standard w opiece okołoporodowej	2	35	79	114
13	Komunikacja z pacjentem w pielęgniarstwie i położnictwie	8	96	9	105
14	Komunikacja z pacjentem w sytuacjach trudnych	1	20	-	20
15	Kurs dokształcający z zakresu dokumentacji medycznej	1	40	-	40
19	Opieka nad pacjentem ze stomią jelitową	1	25	-	25
20	Pobieranie rozmazów cytologicznych w skryningu raka szyjki macicy	3	-	11	11
21	Podawanie środków kontrastowych	1	17	-	17
22	Podstawowe zabiegi reanimacyjne z użyciem AED	4	115	4	119
23	Podstawy Audiometrii	1	5	-	5

24	Podstawy diagnostyki ultrasonograficznej	1	-	36	36
25	Porozumiewanie z pacjentami. Elementy komunikacji interpersonalnej	1	25	-	25
26	Pozycje wertykalne	1	-	20	20
27	Problemy w laktacji - kurs rozszerzony	1	9	90	99
28	Stosowanie przymusu bezpośredniego wobec osób z zaburzeniami psychicznymi	1	15	-	15
Łącznie		**48**	**838**	**298**	**1 136**

5. Organizatorzy kształcenia

Kształcenie podyplomowe w 2020 r. realizowało 97 organizatorów kształcenia podyplomowego, spośród 248 zarejestrowanych w Ewidencji Organizatorów Kształcenia, co w porównaniu z rokiem ubiegłym stanowi 20% spadek aktywności.

Analizując formę organizacyjno-prawną organizatorów prowadzących kształcenie stwierdza się, że:

- 33 organizatorów to podmioty określone w art. 75 ust.1 pkt .1 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej j (Dz. U. z 2021r. poz.479), w tym 17 są to uczelnie i szkoły prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, a 16 to podmioty lecznicze;
- 64 organizatorów to podmioty określone w art. 75 ust.1 pkt.2 ww. ustawy, czyli uprawnieni do prowadzenia kształcenia po uzyskaniu wpisu do właściwego rejestru podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe, zwanego dalej „rejestrem", będącego rejestrem działalności regulowanej, w tym 40 to przedsiębiorcy, a 24 to okręgowe izby pielęgniarek i położnych.

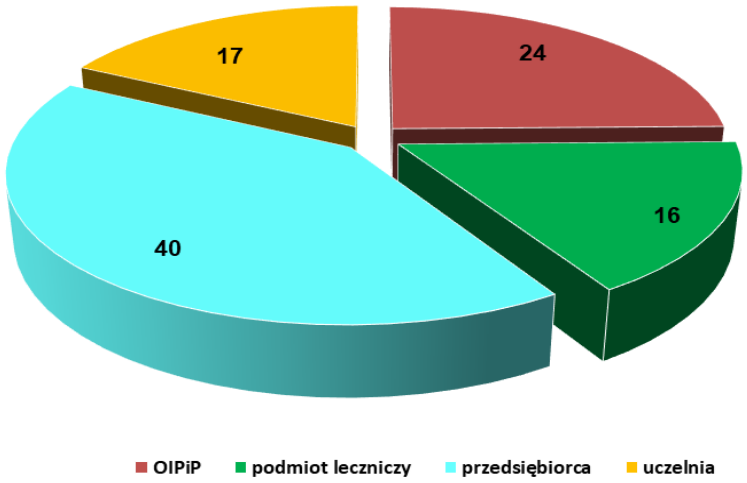

Wykres 8. Liczba organizatorów realizujących kształcenie podyplomowe w 2020 r.

W 2020 r. nie zarejestrowano nowych organizatorów kształcenia. Dla porównania w 2019r. było ich 8, w 2018 r. - 13, natomiast w 2017 r. aż 17.

Organizatorzy realizowali działalność szkoleniową na terenie całej Polski. Z grupy 97 organizatorów, 19 podmiotów rozszerzyło ofertę edukacyjną poza miejsce (województwo) swojej siedziby, w wyniku czego realizowali kształcenie na terenie:

- 16 województw – Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie;
- 12 województw – Fundacja Pretium we Wrocławiu;
- 7 województw – Agencja Usług Oświatowych "OMNIBUS" sp. z o. o. w Kłodzku;
- 6 województw – VITAL-MED sp. z o. o w Przeworsku,
- 5 województw – Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie, VITAL - MED Krystyna Kuśnierz w Rzeszowie,
- 4 województw - IPMC Przemysław Warnke w Białachowie; KORA MEDICA sp. z o.o. w Gdyni, Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu,
- 3 województw – 2 organizatorów;
- 2 województw – 16 organizatorów.

Biorąc pod uwagę aktywność szkoleniową organizatorów kształcenia na terenie poszczególnych województw, najliczniejsza grupa organizatorów realizowała kształcenie na terenie województwa mazowieckiego (n=22), natomiast najmniej liczną grupę stanowiły podmioty prowadzące kształcenie na terenie województwa lubuskiego (n=7).

Liczbę organizatorów realizujących kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych na terenie poszczególnych województw prezentuje mapa 1.

Mapa 1. Liczba organizatorów, realizujących kształcenie na terenie poszczególnych województw w 2020 r.

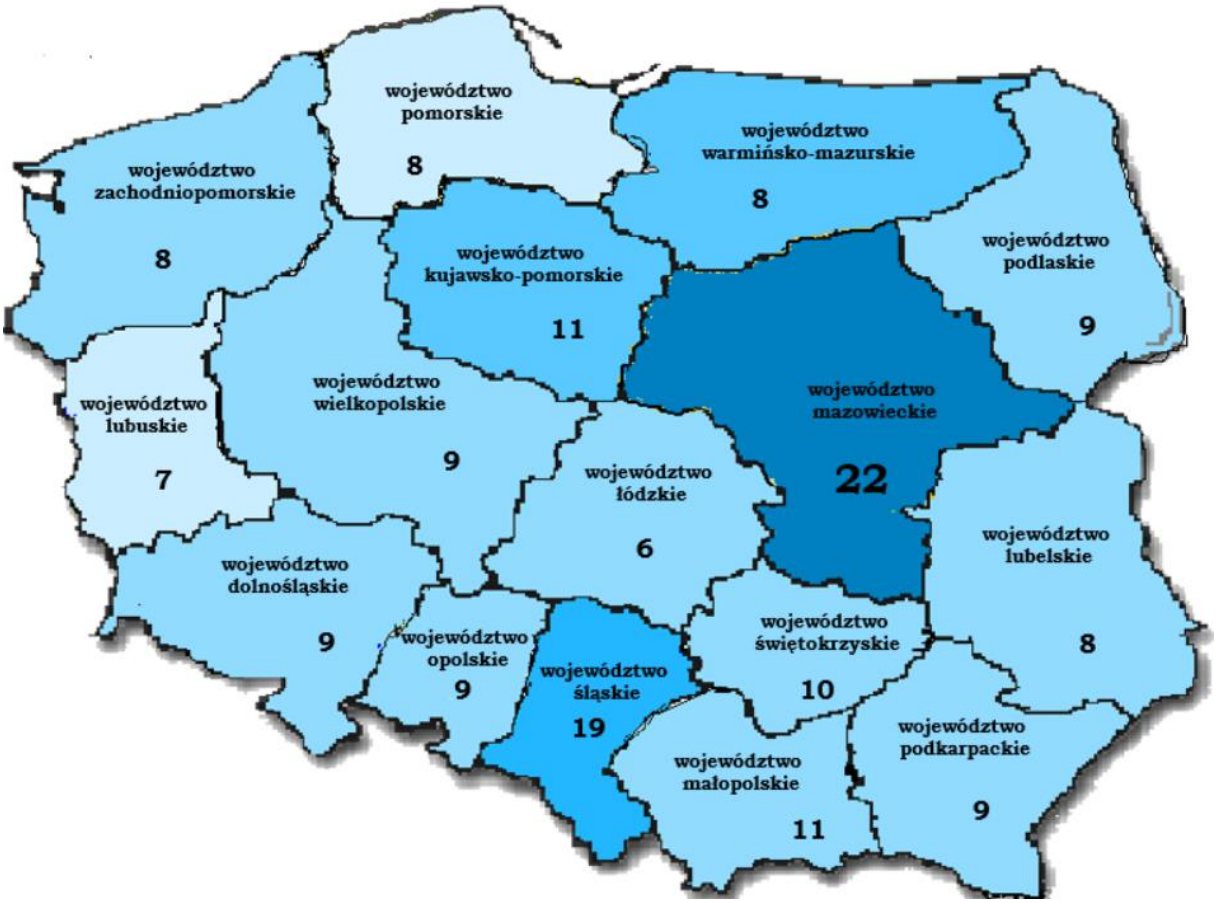

Analizując realizację kształcenia przez poszczególnych organizatorów w ramach szkoleń specjalizacyjnych, kursów kwalifikacyjnych, specjalistycznych oraz dokształcających stwierdza się, że najwięcej pielęgniarek i położnych ukończyło kształcenie realizowane przez Organizatora:

- Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie (n=3.109);
- VITAL-MED sp. z o.o. w Przeworsku (n=1.868);
- Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie (n=1.648);
- Fundacja Pretium we Wrocławiu (n=1.516).
- Europejskie Centrum Kształcenia Podyplomowego Bartosz Uchmanowicz we Wrocławiu (n=1.206);
- Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Krakowie (n=1.140);
- Paweł Dobski "Servmed" w Poznaniu (n=1.118);
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu (n=1.064);

Uwzględniając poszczególne rodzaje kształcenia, najwięcej pielęgniarek i położnych ukończyło:

szkolenia specjalizacyjne realizowane przez Organizatora:

- Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie (n=1.340);

- VITAL-MED sp. z o.o. w Przeworsku (n=996);
- Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie (n=532);
- Agencja Usług Oświatowych OMNIBUS sp. z o. o. w Kłodzku (n=404).

kursy kwalifikacyjne realizowane przez Organizatora:

- Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Krakowie (n=263);
- Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie (n=196).

kursy specjalistyczne realizowane przez Organizatora:

- Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie (n=1522);
- Fundacja Pretium we Wrocławiu (n=1.381);
- Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie (n=1.040);
- VITAL-MED sp. z o.o. w Przeworsku (n=823);
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu (n=803);
- Paweł Dobski "Servmed" w Poznaniu (n=791);
- Europejskie Centrum Kształcenia Podyplomowego Bartosz Uchmanowicz we Wrocławiu (n=767).

kursy dokształcające realizowane przez Organizatora:

- Fundacja Twórczych Kobiet w Warszawie (n=213);
- Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku (n=158);
- Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Krakowie (n=144).

Szczegółowe informacje przedstawia tabela 15.

Tabela 15. Liczba pielęgniarek i położnych, które ukończyły szkolenia/kursy u poszczególnych organizatorów w 2020 r.

Lp.	Nazwa organizatora	szkolenie specjalizacyjne	kurs kwalifikacyjny	kurs specjalistyczny	kurs dokształcający	Łącznie
1.	Agencja Usług Oświatowych OMNIBUS sp. z o. o. w Kłodzku	404	31	473	-	908
2.	Akademia Zdrowia, Izabela Łajs w Justynowie	532	76	1040	-	1648
3.	Beskidzka Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Bielsku-Białej	45	42	283	57	427
4.	Centrum Edukacji EKSPERT, Małgorzata Piotrowska w Białymstoku	18	36	209	-	263
5.	Centrum Medyczne "Żelazna" sp. z o.o. w Warszawie	-	-	-	39	39
6.	Centrum Opieki Domowej s.c. Zuzanna Mysłowska, Beata Mróz, Bogusław Mróz, Tomasz Mysłowski w Krakowie	45	-	60	-	105
7.	Cogitus Agencja Rozwoju Agnieszka Zarotyńska w Maciejowej	-	-	26	-	26
8.	Collegium Mazovia Innowacyjna Szkoła Wyższa w Siedlcach	76	-	-	-	76
9.	Dolnośląska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych we Wrocławiu	204	-	247	-	451
10.	Elbląska Uczelnia Humanistyczno-Ekonomiczna Studium Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych	56	-	-	-	56
11.	Entermed Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	-	-	33	-	33

12.	Erudio, Bartosz Zarębski w Łodzi	122	56	150	-	328
13.	Europejskie Centrum Kształcenia Podyplomowego Bartosz Uchmanowicz we Wrocławiu	289	150	767	-	1206
14.	FOR LIFE BALANCE Katarzyna Kaim w Bytomiu	-	41	-	-	41
15.	FUNDACJA "PRZEMIJANIE" w Opolu	25	-	28	-	53
16.	Fundacja Pretium we Wrocławiu	-	54	1381	81	1516
17.	Fundacja Twórczych Kobiet w Warszawie	-	-	-	213	213
18.	IDEA SZKOLENIA Małgorzata Przydatek w Świdnicy	-	-	475	-	475
19.	INPLUS Centrum Kształcenia Kadr Medycznych, Beata Goszczyńska - Tatarczuk w Warszawie	28	21	48	-	97
20.	IPMC Przemysław Warnke w Białachowie	-	-	140	-	140
21.	KKZ sp z o.o. we Wrocławiu	-	-	-	11	11
22.	KORA MEDICA sp. z o.o. w Gdyni	188	46	247	37	518
23.	LUX MED sp. z o.o. w Warszawie		10	86	5	101
24.	Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Krakowie	266	263	467	144	1140
25.	Medyczne Centrum Kształcenia "Wiedza" s.c. w Sandomierzu	-	16	-	-	16
26.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej OMNI - MED Zofia Stojak w Białymstoku	23	-	-	-	23
27.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku	50	-	87	-	137
28.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Bydgoszczy	29	22	392	-	443
29.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Częstochowie	-	-	38	32	70
30.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Elblągu	-	34	13	-	47
31.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku	36	-	236	158	430
32.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Gorzowie Wielkopolskim	-	-	21	-	21
33.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Kaliszu	12	-	31	-	43
34.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Katowicach	29	27	305	-	361
35.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Koszalinie	-	-	48	-	48
36.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Lublinie	148	-	282	-	430
37.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Łodzi	25	44	169	-	238
38.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Opolu	-	-	104	-	104
39.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Poznaniu	55	35	97	-	187
40.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Radomiu	-	-	38	-	38
41.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Słupsku	33	47	273	88	441
42.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Tarnowie	24	-	291	65	380
43.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Toruniu	17	14	112	30	173
44.	Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Zielonej Górze	31	-	134	-	165

45.	Ośrodek Konsultingowo-Szkoleniowy Kadr Medycznych, Jolanta Westwalewicz we Wrocławiu	-	55	234	-	289
46.	Ośrodek Kształcenia EZA s.c. Grzybek Ewa Irena, Brzozowska Anna Ewa w Szczecinie	54	24	59	-	137
47.	Ośrodek Kształcenia Kadr "HIPOKRATES", Joanna Strzałka w Kielcach	-	-	95	-	95
48.	Ośrodek Kształcenia MEDRES Bieniek Ryszard w Rzeszowie	-	25	65	-	90
49.	Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych "Edukacja" s.c. w Ełku	34	-	-	-	34
50.	Ośrodek Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych sp. z o.o. w Rzeszowie	1340	196	1522	51	3109
51.	Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu	-	-	25	-	25
52.	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach	20	-	-	-	20
53.	Paweł Dobski "Servmed" w Poznaniu	234	93	791	-	1118
54.	Polskie Centrum Edukacji i Analiz "ORDO" sp. z o.o. w Białymstoku	-	-	43	-	43
55.	Pomorski Uniwersytet Medyczny, Studium Kształcenia Podyplomowego w Szczecinie	-	-	60	-	60
56.	ProCogita Szkolenia Joanna Rydz we Wrocławiu	-	-	21	15	36
57.	Promocja i zdrowie sp. z o.o. w Nowym Sączu	18	15	209	-	242
58.	PULS - MEDIC sp. z o.o. w Gdańsku	-	20	152	-	172
59.	Radomski Szpital Specjalistyczny im. Dr Tytusa Chałubińskiego w Radomiu	-	19	175	-	194
60.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej 10 Wojskowy Szpital Kliniczny z Poliklinika w Bydgoszczy	-	19	-	-	19
61.	Stowarzyszenie "Centrum Szkolenia Zawodowego" w Gorlicach	-	20	140	-	160
62.	Stowarzyszenie Edukacyjno-Oświatowe "ERUDYCJA" w Olsztynie	14	40	321	-	375
63.	Stowarzyszenie im. Sue Ryder w Solcu Kujawskim	51	-	15	-	66
64.	Stowarzyszenie na Rzecz Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego Pielęgniarek i Położnych NOVUM w Lublinie	87	50	232	-	369
65.	Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych na Rzecz Promocji Zawodu i Praw Kobiet OAZA w Ostrołęce	99	55	86	-	240
66.	Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych na Rzecz Rozwoju i Doskonalenia Zawodowego NOSTRUM w Białej Podlaskiej	-	-	121	-	121
67.	Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych na Rzecz Rozwoju, Promocji i Doskonalenia Zawodowego w Łomży	18	17	243	-	278
68.	Szczecińska Izba Pielęgniarek i Położnych w Szczecinie	-	25	186	17	228
69.	SZKOL-MED CENTRUM EDUKACJI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI sp. z o. o. w Warszawie	-	-	47	-	47
70.	Świętokrzyska Izba Pielęgniarek i Położnych w Kielcach	83	35	330	-	448
71.	TALMED sp. z o.o. w Bielsku-Białej	86	-	368	-	454
72.	TAUMAR s.c. w Katowicach	12	11	145	-	168
73.	Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Siedlcach	-	28	124	-	152

74.	Uczelnia Państwowa im. Szymona Szymonowica w Zamościu	-	-	43	-	43
75.	Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie	43	-	-	-	43
76.	Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu w Kielcach	-	-	83	-	83
77.	Uniwersytet Medyczny, Oddział Pielęgniarstwa i Położnictwa, Wydział Nauk o Zdrowiu w Łodzi	-	-	25	-	25
78.	Uniwersytet Medyczny, Ośrodek Kształcenia Podyplomowego w Lublinie	122	-	224	-	346
79.	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy	92	-	75	-	167
80.	VITAL - MED Krystyna Kuśnierz w Rzeszowie	174	9	191	-	374
81.	VITAL-MED sp. z o.o. w Przeworsku	996	27	823	22	1868
82.	Warszawska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Warszawie	93	35	258	71	457
83.	Warszawska Uczelnia Medyczna im. Tadeusza Koźluka	-	50	43	-	93
84.	Warszawski Uniwersytet Medyczny Wydział Nauki o Zdrowiu w Warszawie	31	-	74	-	105
85.	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Najświętszej Maryi Panny w Częstochowie Ośrodek Szkoleń i Promocji	-	-	8	-	8
86.	Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp.	-	-	46	-	46
87.	Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie	190	135	511	-	836
88.	Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim	175	-	56	-	231
89.	Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy	-	-	39	-	39
90.	Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Rudzie Śląskiej	25	-	-	-	25
91.	Wyższa Szkoła Planowania Strategicznego w Dąbrowie Górniczej	51	-	119	-	170
92.	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach	-	-	27	-	27
93.	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu	159	102	803	-	1064
94.	ZDROWIE - Adler Roman w Nakle Śląskim	-	25	161	-	186
Łącznie		**7.111**	**2.195**	**18.249**	**1.136**	**28.691**

W tabeli nr 15 wykazano 94, spośród 97 realizujących kształcenie, gdyż 3 organizatorów na przełomie 2020/2021 r. było w trakcie realizacji kursów, natomiast tabela obrazuje liczbę pielęgniarek i położnych, które ukończyły szkolenia/kursy u poszczególnych organizatorów w 2020r.

TRUDNOŚCI W REALIZACJI KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

W 2020 roku problemy w obszarze kształcenia podyplomowego spowodowane były przede wszystkim panującym stanem pandemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, i koniecznością podjęcia działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19:

1. Odwołano państwowe egzaminy specjalizacyjne w ramach sesji wiosennej.
2. Nastąpiły trudności w realizacji kształcenia, w ramach czasowych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. *w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych (*Dz. U. poz. 1761, z późn.zm.) oraz w realizacji kształcenia w trybie stacjonarnym.
3. Ograniczenia w dostępności do placówek stażowych, z powodu pandemii i organizowania „oddziałów covidowych", uniemożliwiały realizację zajęć stażowych.
4. Widoczny spadek udziału kadry pielęgniarskiej w kształceniu, w tym braki w naborze na specjalizacje dofinansowane.
5. Ograniczona ofert szkoleniowa oferowana przez organizatorów kształcenia.

Ponadto stwierdzono:

1. Realizację kształcenia z odstępstwami od obowiązujących programów kształcenia.
2. Prowadzenie kształcenia poza systemem SMK.
3. Prowadzenie szkoleń specjalizacyjnych, kursów kwalifikacyjnych i kursów specjalistycznych bez posiadania opublikowanego w systemie SMK harmonogramu kształcenia lub przesyłanie harmonogramów, bez zachowania wymaganego 7 dniowego terminu przez rozpoczęciem kształcenia.

WNIOSKI

1. Po raz pierwszy w kształceniu podyplomowym zastosowano rozwiązania umożliwiające wydłużenie czasu trwania kształcenia, poza ramy określone w obowiązujących przepisach, oraz dopuszczono zastosowanie metod i technik kształcenia na odległość, a także możliwość odbywania szkolenia praktycznego w miejscu zatrudnienia.
2. W celu umożliwienia przystąpienia do egzaminów państwowych, wydłużono czas trwania sesji wiosennej oraz zapewniono bezpieczne warunki ich przeprowadzania.
3. Stwierdzono znaczący spadek liczby absolwentów poszczególnych rodzajów kształcenia, w porównaniu do lat ubiegłych, spowodowany zarówno ograniczoną możliwością udziału kadry

pielęgniarskiej w kształceniu, jak i wydłużonym czasem realizacji kształcenia spowodowanym zwłaszcza problemami z przeprowadzeniem zajęć stażowych.

4. W 2020 r. przeprowadzono łącznie 1.576 szkoleń/kursów, w wyniku których kształcenie podyplomowe ukończyło **28.691** osób, w tym **23.211** pielęgniarek i **5.480** położnych.
5. W zestawieniu z rokiem 2019 r. zrealizowano o **39%** mniej kursów oraz przeszkolono o **45%** mniej osób.
6. Najwyższy odsetek, bo aż 63,6%, stanowiły pielęgniarki i położne, które ukończyły kursy specjalistyczne.
7. Kształcenie było prowadzone na obszarze każdego województwa oraz na obszarze każdej okręgowej izby pielęgniarek i położnych, przy czym najwięcej pielęgniarek i położnych ukończyło kształcenie prowadzone na terenie województwa mazowieckiego (n=4.710, co stanowi 16,4% ogólnej liczby absolwentów).
8. Szkolenia specjalizacyjne ukończyło 7.111 pielęgniarek i położnych.
9. W 2020 r. tytuł specjalisty w 18 dziedzinach kształcenia uzyskało 7.150 osób, w tym 5.939 pielęgniarek oraz 1.211 położnych.
10. Najliczniejsza grupa pielęgniarek uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie *pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki* (n=1.136).
11. W takcie realizacji specjalizacji na przełomie 2020/2021 r. pozostawało 14.061 osób, w tym 12.164 pielęgniarki i 1.897 położnych.
12. Uczestnicy specjalizacji korzystający z dofinansowania przez Ministra Zdrowia ze środków Funduszu Pracy stanowili 40% ogólnej liczby uczestników szkoleń.
13. Po raz kolejny w 2020 r. utrzymywała się tendencja niskich cen oferowanych przez organizatorów za jedno miejsce szkoleniowe, osiągając niejednokrotnie poziom tzw.: „rażąco niskiej ceny” (1640 zł – 1825 zł), co nadal budzi wątpliwość, co do zagwarantowania wymaganej jakości kształcenia, a tym osiągnięcie przez uczestników zarówno efektów kształcenia określonych w programie specjalizacji, jak i pozytywnego wyniku na egzaminie państwowym.
14. Z uwagi na braki w naborze, organizatorzy odstąpili łącznie od realizacji 13 specjalizacji dofinansowanych.
15. W 2020r. zrealizowano łącznie 162 kursy kwalifikacyjne, które ukończyło 2.195 osób.
16. Największym zainteresowaniem wśród pielęgniarek, niezmiennie od lat cieszył się kurs kwalifikacyjny w dziedzinie *pielęgniarstwa rodzinnego* dla pielęgniarek.
17. Wzorem lat ubiegłych, kursy specjalistyczne były najczęściej realizowanym rodzajem kształcenia, które łącznie ukończyło 18.249 osób, w tym 14.580 pielęgniarek i 3.669 położnych, co w porównaniu z 2019r. oznacza jednak, że ogólna liczba absolwentów zmniejszyła się o 43%.

18. W obowiązujących od 24 sierpnia 2015r. programach szkoleń specjalizacyjnych oraz kursów kwalifikacyjnych, jako warunek przystąpienia odpowiednio do egzaminu państwowego lub egzaminu końcowego wskazano ukończenie określonego kursu specjalistycznego. W związku z powyższym najczęściej wybieranymi przez pielęgniarki i położne kursami specjalistycznymi były: *Resuscytacja krążeniowo-oddechowa*, *Wywiad i badanie fizykalne*, *Wykonanie i interpretacja zapisu elektrokardiograficznego dla dorosłych*.
19. Niezmiennie jak w latach poprzednich najmniejszym zainteresowaniem wśród podejmujących kształcenie podyplomowe cieszyły się kursy dokształcające, co zapewne wynika z faktu, że jest to rodzaj kształcenia, którego celem jest wyłącznie pogłębienie i aktualizacja wiedzy oraz umiejętności zawodowych.
20. W 2020 r. nie zarejestrowano nowych organizatorów kształcenia.
21. Organizatorzy prowadzili działalność szkoleniową na terenie całego kraju, przy czym najwięcej podmiotów odnotowano na obszarze województw z najliczniejszą grupą zarejestrowanych pielęgniarek i położnych, a w konsekwencji z największym zapotrzebowaniem na kształcenie: mazowieckiego (n=22) i śląskiego (n=19).
22. Z liczby 97 organizatorów prowadzących kształcenie, 19 rozszerzyło swą ofertę poza miejsce (województwo) swojej siedziby.
23. Warto również zaznaczyć, że organizatorzy sprawnie zaadaptowali się do nowych warunków, wdrażając m.in. nowe metody i techniki kształcenia na odległość, zgodnie z nowelizacją art. 78 ust 6-8 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarki i położnej, zapewniając zaplecze niezbędne do realizacji kształcenia w zmienionych warunkach, a prowadzenie i pomyślne zakończenie znaczącej liczby szkoleń i kursów pomimo zaistniałych trudności, wskazuje na zaangażowanie organizatorów w dostosowanie do oczekiwań edukacyjnych kadr pielęgniarskich.